

ชื่อผลงาน : รูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมสมรรถนะครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ ตามแนวคิดมอนเตสซอรี
บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

ความสำคัญและความเป็นมา

ปฐมวัยเป็นวัยเริ่มต้นของชีวิตและพัฒนาการในทุกด้าน เป็นช่วงวัยที่พัฒนาการทางด้านต่างๆ เป็นไปอย่างรวดเร็วที่สุดและเป็นฐานรากที่สำคัญสำหรับพัฒนาการในช่วงวัยต่อไป เด็กในวัยนี้ จึงเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งของประเทศ เด็กปฐมวัยที่ได้รับการดูแลอย่างเหมาะสมตามช่วงวัยจะสามารถเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพและจะเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติต่อไปในอนาคต ดังคำกล่าวของ ศ.ดร.เจมส์ เจ เอกแมน นักเศรษฐศาสตร์รางวัลโนเบล ปี ๒๕๔๒ ที่ว่า “การลงทุนพัฒนาเด็กปฐมวัยเป็นการลงทุนที่คุ้มค่าให้ผลตอบแทนแก่สังคมที่ดีที่สุดในระยะยาว” (มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒:๑)

แผนพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๗๐ ได้กำหนดวิสัยทัศน์ “เด็กปฐมวัยทุกคนได้รับการพัฒนาอย่างรอบด้านเต็มตามศักยภาพ เป็นพื้นฐานของความเป็นพลเมืองคุณภาพ”ปรัชญาเด็กปฐมวัยทุกคนมีความคิดสร้างสรรค์จินตนาการ และเอกลักษณ์ มีความสามารถในการเรียนรู้ทุกสิ่ง กระตือรือร้นในการเรียนรู้มีจิตที่ซึมซับสิ่งที่เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ดังนั้นเด็กปฐมวัยทุกคนต้องได้รับการดูแล พัฒนา และเรียนรู้อย่างรอบด้าน ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ วินัยอารมณ์สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย อย่างมีคุณภาพ และเท่าเทียม ตามศักยภาพ ตามวัยและต่อเนื่อง บนพื้นฐานของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ดีที่สุดสอดคล้องกับหลักการพัฒนาศักยภาพและความต้องการจำเป็นพิเศษของแต่ละบุคคล โดยคำนึงถึงความสุข ความเป็นอยู่ที่ดีการคุ้มครองสิทธิและความต้องการพื้นฐานของเด็กปฐมวัย รวมทั้งการปฏิบัติต่อเด็กทุกคนโดยยึดหลักศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ การมีส่วนร่วม การเป็นที่ยอมรับของผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กและการกระทำทั้งปวงเพื่อประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา , ๒๕๖๔ : ค)

นโยบายการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ ๒๕๖๔-๒๕๖๕ ข้อ ๘ การพัฒนาเด็กให้ได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษา เพื่อพัฒนาด้านร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาให้เหมาะสมกับวัย โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยและมีการติดตามความก้าวหน้าอย่างเป็นระยะ

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้กำหนดปรัชญาการศึกษาปฐมวัยไว้ว่า การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง ๖ ปี บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติ และพัฒนาการของเด็กแต่ละคนตามศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของ

ทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเอง ต่อครอบครัว ชุมชนสังคมและประเทศชาติ โดยมีวิสัยทัศน์มุ่งพัฒนาเด็กทุกคนให้ได้รับการพัฒนา ด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา อย่างมีคุณภาพและต่อเนื่องได้รับการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้อย่างมีความสุขและเหมาะสมตามวัย มีทักษะชีวิต และปฏิบัติตนตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นคนดี มีวินัย และสำนึกความเป็นไทย โดยความร่วมมือระหว่าง สถานศึกษา พ่อแม่ ครอบครัว ชุมชนและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กและยึดหลักการ จัดการศึกษา โดยเน้นส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกคน ยึดการให้ การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและวิถีชีวิตของเด็กตามบริบท ของชุมชน สังคมและวัฒนธรรมไทย ยึดพัฒนาการและการพัฒนาเด็กโดยองค์รวม ผ่านการเล่นอย่างมี ความหมายและมีกิจกรรมที่หลากหลาย ได้ลงมือกระทำในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เหมาะสมกับวัยและมีการพักผ่อนเพียงพอ จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กมีทักษะชีวิตและสามารถ ปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นคนดี มีวินัยและมีความสุข สร้างความรู้ ความ เข้าใจ และสร้างความรู้ ความเข้าใจและประสานความร่วมมือในการพัฒนาเด็กระหว่างสถานศึกษา กับพ่อแม่ ครอบครัว ชุมชนและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง กกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย (กระทรวงศึกษาธิการ ,๒๕๖๐ : ๑-๓)

จากการนิเทศ ติดตามการจัดประสบการณ์ของครูปฐมวัยของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๑ พบว่าครูจัดประสบการณ์บูรณาการ ๖ กิจกรรมหลัก ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ จัดกิจกรรมตามโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย ซึ่งยังไม่มีมีการนำนวัตกรรมอื่นๆมาจัดประสบการณ์ ยังไม่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและเน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างแท้จริงที่จะทำให้เด็กมีพัฒนาการอย่างสมวัย รวมถึงการสังเกตพฤติกรรม เด็กๆทำงานตามที่ครูมอบหมาย เช่น วาดภาพพระบายสี ฝึก ตัด ปะ บั๊นดินน้ำมัน ทำงานเสร็จเล่นอิสระตามมุม เสียงดัง ทำให้เด็กที่ทำงานยังไม่เสร็จไม่มีสมาธิแล้วหันไปเล่นด้วย ทำงานที่ได้รับมอบหมายไม่แล้วเสร็จตามเวลา ประกอบกับการสอบถาม สัมภาษณ์ ครู ผู้บริหาร มีความต้องการปรับเปลี่ยนการจัดการศึกษาระดับ ปฐมวัย ด้วยนวัตกรรมที่แตกต่างจากเดิม จึงร่วมกันวิเคราะห์สภาพการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย โรงเรียนตนเอง และโรงเรียนใกล้เคียงโดยเฉพาะโรงเรียนเอกชนที่มีการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย โดดเด่นมีเอกลักษณ์ เป็นที่นิยมของผู้ปกครอง คือการจัดการศึกษาตามแนวคิดมอนเตสซอรี(กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา ,๒๕๖๔ : ๕)

การจัดการศึกษาตามแนวคิดมอนเตสซอรี ประกอบด้วย ๔ หมวดกิจกรรมคือ หมวด ชีวิตประจำวัน หมวดประสาทรับรู้ หมวดภาษา หมวดคณิตศาสตร์และกิจกรรมเสริมโลก ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ดนตรี กีฬา ศิลปะและวัฒนธรรม เป็นวิธีการจัดประสบการณ์ที่สามารถ จะส่งเสริมพัฒนาเด็กที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เด็กเรียนรู้ด้วยตนเองจากการปฏิบัติอย่างอิสระ

ตามความสนใจ ตามความแตกต่างระหว่างบุคคลอย่างเต็มตามศักยภาพ จากสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ผู้ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ภายใต้บริบทที่เด็กอาศัยอยู่ โดยกระบวนการเริ่มจากการสังเกตศึกษาพัฒนาการของเด็กของแต่ละคน นำเสนอบทเรียนให้กับเด็กตามพัฒนาการ ไม่เน้นการเรียนรู้แบบท่องจำ แต่เน้นการเล่นหรือการทำกิจกรรมเป็นหลัก โดยให้เด็กได้เลือกทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่ตัวเองสนใจ ช่วยพัฒนาด้านประสบการณ์ชีวิต เช่น การแต่งกาย การทำความสะอาด การขัด เช็ด อุปกรณ์ในการทำงานบ้าน สำหรับอุปกรณ์ที่ออกแบบให้เด็กได้พัฒนาสติปัญญา และพัฒนาการคิดอย่างมีระบบมีเหตุผล เช่น อุปกรณ์ทางคณิตศาสตร์ อุปกรณ์ทางภาษาและหลักภาษา สำหรับการมองเห็น ได้ยิน ชิมรส ตมกลิ่น เป็นความรู้สึกลูกที่ใช้ประสาทสัมผัสร่วมกัน อุปกรณ์เป็นสิ่งที่ช่วยควบคุมตัวเด็กในการทำงาน เด็กจะพอใจเมื่อทำงานต่าง ๆ ได้ถูกต้อง และในการจัดเก็บอุปกรณ์มีที่เฉพาะสำหรับวางอุปกรณ์ เพื่อที่เด็กจะได้จัดเก็บอุปกรณ์เข้าที่ให้เรียบร้อยหลังจากทำงานเสร็จแล้ว ซึ่งจะส่งเสริมให้เด็กรู้จักการเรียนรู้การใช้อุปกรณ์ร่วมกันรวมถึงความมีวินัยในการทำงาน

ซึ่งจอร์จพันธุ พูลพัฒน์ (๒๕๕๘ : ๗๘-๗๙) ได้กล่าวว่า “การสอนแบบมอนเตสซอริเป็นการสอนรูปแบบหนึ่งที่ยึดเด็กเป็นสำคัญ งานวิจัยต่างๆ สะท้อนให้เห็นว่าแนวคิดการสอนแบบมอนเตสซอรินี้ทำให้เด็กมีอิสระในความคิด ได้สำรวจค้นหาในการทำงานที่ตนเองสนใจ ได้เติบโตไปตามศักยภาพของแต่ละคนโดยไม่ถูกเปรียบเทียบทำให้มีสมาธิ มีวินัยในตนเอง รู้จักการแก้ไขข้อบกพร่องของตนด้วยตนเอง ในการเรียนรู้โดยครูเป็นเพียงผู้ชี้แนะจึงทำให้เด็กมีความสุขในการเรียนรู้ สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (๒๕๕๖ : ๑ - ๑๑) ที่ได้กล่าวถึงการสอนแบบมอนเตสซอริไว้ว่า การสอนแบบมอนเตสซอริ เป็นแนวคิดที่คำนึงถึงเด็กเป็นจุดหลักในการจัดการเรียนการสอน ความสนใจ ความต้องการ และการมุ่งมั่นตั้งใจในการเรียนรู้ด้วยตนเอง แก้ไขข้อผิดพลาดด้วยตนเองของเด็ก ได้นำมาพิจารณาและวิเคราะห์เพื่อแสวงหาวิธีการที่ดีที่สุด เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ด้วยความรู้สึกของความมีอิสระ ได้ใช้จิตของตนในการสัมผัสสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว เกิดความอยากรู้อยากเห็น และแสวงหาความรู้อย่างมีสมาธิ มีวินัยในตนเอง เกิดพัฒนาการทุกด้านไปในเวลาเดียวกัน การเรียนการสอนแบบมอนเตสซอริสามารถพัฒนาเด็กตั้งแต่วัยทารกจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลายทุกกลุ่ม ทั้งเด็กที่มีความต้องการพิเศษและเด็กปกติทุกชนชาติ ศาสนา

ในการที่จะนำแนวคิดมอนเตสซอริ มาใช้ให้เกิดมรรคเกิดผล ยั่งยืน ต้องอาศัยเทคนิควิธีการ นิเทศและความร่วมมือทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ควรยึดหลักกัลยาณมิตร และความร่วมมือกันซึ่งนั่นหมายถึงการนิเทศที่ใช้หลักธรรมาภิบาลเป็นกัลยาณมิตรและวัฒนธรรมไทย ได้แก่ ความมีน้ำใจ การร่วมทุกข์ร่วมสุข การช่วยเหลือเกื้อกูล การแนะแนวทางที่ถูกต้อง ด้วยการยอมรับนับถือซึ่งกันและกัน คิดทำและเรียนรู้ไปด้วยกัน ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ศุภวรรณ สัจพิบูล (๒๕๖๐ : ๒๐๔) ซึ่งการนิเทศการจัดประสบการณ์การเรียนรู้จึงมีความจำเป็นต่อการจัดการศึกษาอย่างยิ่ง เพราะเป็นการช่วยเหลือ สนับสนุนส่งเสริมให้ครูผู้สอน มีความสามารถในการพัฒนางานใน

วิชาชีพของตนเองให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล อันจะช่วยให้ครูเจริญก้าวหน้าในวิชาชีพ รวมทั้งส่งผลถึงผู้เรียนและคุณภาพการศึกษา (ยุพิน ยืนยง, ๒๕๕๓ : ๒๐) ผลที่เกิดจากการนิเทศการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การจัดการชั้นเรียนทั้งด้านเจตคติต่อการนิเทศและการปรับปรุง หรือพัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้หลังจากได้รับการนิเทศนั้นก็คือคุณภาพการศึกษา

ด้วยความสำคัญ ความเป็นมา สภาพบริบท ที่กล่าวมาจึงพัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมสมรรถนะครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอรี บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๑ เป็นการ*สร้างโอกาส*ให้กับเด็กปฐมวัย ได้รับประสบการณ์*เริ่มต้นชีวิต ด้วยคุณภาพ และเท่าเทียมกัน ลดความเหลื่อมล้ำ* เป็นการเพิ่มคุณภาพทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญที่สุด ในการนำประเทศไทยสู่ความเจริญก้าวหน้า มั่นคง ยั่งยืน ท่ามกลางความท้าทาย

วัตถุประสงค์

1. ศึกษาสภาพการจัดประสบการณ์ พฤติกรรมเด็กปฐมวัยและความต้องการได้รับการนิเทศ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอรี บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

2. พัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมสมรรถนะครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอรี บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

3. ศึกษาผลการใช้รูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมสมรรถนะครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอรี บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ประกอบด้วย

- 1) ความสามารถในการจัดสภาพแวดล้อมและจัดประสบการณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอรี
- 2) พัฒนาการ 4 ด้านของเด็กปฐมวัย
- 3) คุณลักษณะเด็กปฐมวัยตามแนวคิดมอนเตสซอรี

4) ความพึงพอใจของผู้รับการนิเทศที่มีต่อรูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมสมรรถนะครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ ตามแนวคิดมอนเตสซอรี บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

กลุ่มเป้าหมาย

ปีการศึกษา 2565

1. โรงเรียนจำนวน 5 โรงเรียน
2. ครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 1-3 รวมจำนวน 29 คน
3. นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 119 คน

ปีการศึกษา 2566

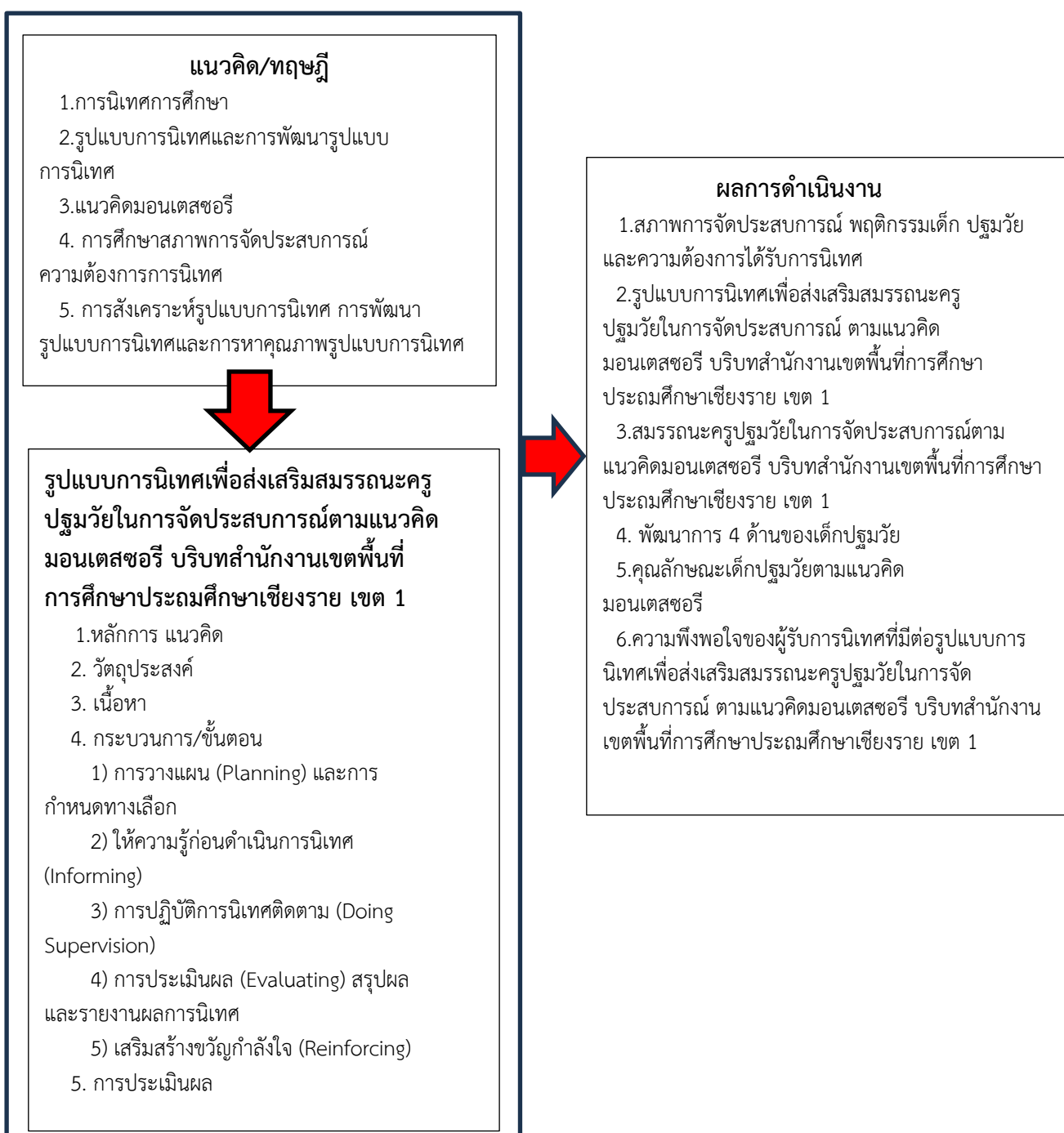
1. โรงเรียนจำนวน 5 โรงเรียน
2. ครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 1-3 รวมจำนวน 16 คน
3. นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 73 คน

โดยการเลือกแบบเจาะจง จากโรงเรียนที่จัดการศึกษาปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ที่สมัครเข้าร่วมโครงการ

ระยะเวลาดำเนินการ

ปีการศึกษา 2565 – 2566

หลักการ กรอบแนวคิดในการสร้างและพัฒนานวัตกรรมการนิเทศการศึกษา

กระบวนการสร้าง พัฒนานวัตกรรมการนิเทศการศึกษาและการนำไปใช้

ได้กำหนดการดำเนินงานเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาวิเคราะห์สภาพการจัดประสบการณ์ การจัดประสบการณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอรี ศึกษาวิเคราะห์แนวคิดองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษาและการพัฒนารูปแบบการนิเทศ

ระยะที่ 2 พัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมสมรรถนะครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอรี บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

1. การยกร่างรูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมสมรรถนะครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอรี บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 และ เอกสารประกอบการนิเทศนั้น ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ข้อมูล ที่ได้จากการสอบถามสภาพที่เป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็น ความต้องการจำเป็นในการรับการนิเทศ ประกอบกับข้อมูลจากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎีการนิเทศการศึกษา การพัฒนารูปแบบการนิเทศ จากตำราเอกสาร วิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัยระดับดุษฎีบัณฑิตที่เกี่ยวข้อง นำมา สังเคราะห์เพื่อยกร่างเป็นรูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมสมรรถนะครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอรี บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ได้องค์ประกอบของรูปแบบ 5 องค์ประกอบดังนี้

1.1 หลักการแนวคิด

หลักการนิเทศเพื่อส่งเสริมสมรรถนะครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอรี บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 เป็นการนิเทศที่อาศัยหลักพื้นฐานของการทำงานร่วมกันระหว่างศึกษานิเทศก์กับครู โดยการให้ความช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน ตรวจสอบ แนะนำ และสะท้อนคิด โดยการนิเทศแบบกัลยาณมิตร มีการสะท้อนคิด มีการเสริมแรงและให้กำลังใจ จัดโอกาสให้ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยการนิเทศต้องพัฒนาให้ผู้รับการนิเทศมีความรู้ ความเข้าใจ สามารถพัฒนาความสามารถในการจัดประสบการณ์ การจัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกเอื้อต่อการเรียนรู้ การใช้สื่อ การวัดและประเมินผล และการพัฒนาเจตคติที่ดีต่อการจัดประสบการณ์ ตามแนวคิดมอนเตสซอรี

1.2 วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาสมรรถนะครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอรี บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

1.3 เนื้อหา

1. การจัดประสบการณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอรี 4 หมวด คือ หมวดชีวิตประจำวัน หมวดประสาทรับรู้ หมวดภาษา หมวดคณิตศาสตร์และกิจกรรมเสริมโลก ภูมิศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ศิลปะ ดนตรี กีฬาและวัฒนธรรม
2. สมรรถนะการจัดประสบการณ์
3. การประเมินผลการจัดประสบการณ์

1.4 กระบวนการ/ขั้นตอนการนิเทศ

กระบวนการ/ขั้นตอนการนิเทศเพื่อส่งเสริมสมรรถนะครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอรี ผู้วิจัยได้สังเคราะห์จากแหล่งข้อมูลต่างๆที่นักการศึกษา นักวิจัยได้กล่าวไว้ นำประเด็นร่วมที่มีความถี่ระดับ 4 ขึ้นไปมาสรุปเป็นกระบวนการ/ขั้นตอนการนิเทศได้ดังนี้

1. การวางแผน (Planning) และการกำหนดทางเลือก
2. ให้ความรู้ก่อนดำเนินการนิเทศ (Informing)
3. การปฏิบัติการนิเทศ ติดตาม(Doing Supervision)
4. การประเมินผล (Evaluating) สรุปผลและรายงานผลการนิเทศ
5. เสริมสร้างขวัญกำลังใจ (Reinforcing)

(รายละเอียด ภาคผนวก หน้า 30-33)

1.5 การประเมินผล

1. ประเมินความสามารถในการจัดสภาพแวดล้อมและจัดประสบการณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอรี
2. ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์เด็กปฐมวัยตามแนวคิดมอนเตสซอรี
3. ประเมินความพึงพอใจผู้รับการนิเทศที่มีต่อรูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมสมรรถนะครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอรี บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 (รายละเอียด ภาคผนวก หน้า 29)
2. สร้างเครื่องมือสำหรับใช้ตรวจสอบความตรงของรูปแบบการนิเทศ
3. นำร่างรูปแบบการนิเทศ ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ตรวจสอบความตรง (Validity) เพื่อนำมาวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้องความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ (Index of Congruence : IOC) โดยใช้เกณฑ์ค่า IOC มากกว่า 0.5 ขึ้นไป จึงจะถือว่าข้อรายการของรูปแบบนั้นมีคุณภาพที่จะเป็นรูปแบบ
4. วิเคราะห์คุณภาพข้อรายการของรูปแบบ พบว่า ทุกข้อรายการมีคุณภาพมากกว่า 0.5 แต่อย่างไรก็ตามสิ่งที่ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม คือ การประเมินผลพัฒนาการ 4 ด้านของเด็กปฐมวัย
5. ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้เชี่ยวชาญ
6. ประเมินคุณภาพของรูปแบบการนิเทศโดยผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งผู้วิจัยสร้างเป็นแบบประเมินคุณภาพรูปแบบ เป็นแบบประเมินด้านความถูกต้องของรูปแบบ (Accuracy) ความเหมาะสมของรูปแบบ (Propriety) และความเป็นได้ของรูปแบบ (Feasibility) ที่จะนำไปใช้ จัดทำเป็นแบบประเมิน 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด
7. นำรูปแบบการนิเทศและแบบตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการนิเทศ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน และนำมาวิเคราะห์ข้อมูลหาคุณภาพแต่ละรายการและคุณภาพโดยรวม แต่ละด้าน

ระยะที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมสมรรถนะครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอรี บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

ในการทดลองใช้รูปแบบกับกลุ่มเป้าหมาย ได้ดำเนินการตามกระบวนการ/ขั้นตอนการนิเทศ ของรูปแบบการนิเทศที่พัฒนาขึ้น มีชื่อว่า PIDER Supervision Model มี ๕ ขั้นตอน ดังนี้

๑. การวางแผน (Planning) และการกำหนดทางเลือก
๒. ให้ความรู้ก่อนดำเนินการนิเทศ (Informing)
๓. การปฏิบัติการนิเทศ ติดตาม(Doing Supervision)
๔. การประเมินผล (Evaluating) สรุปผลและรายงานผลการนิเทศ
๕. เสริมสร้างขวัญกำลังใจ (Reinforcing)

เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย

1. แบบประเมินการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้และแบบประเมินความสามารถครูในการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอรี ดำเนินการ ดังนี้

1.1 ศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสารต่างๆ ที่เป็นแนวทางการปฏิบัติและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย ตามแนวคิดมอนเตสซอรี

1.2 จัดทำร่างข้อรายการของแบบประเมิน เป็น 2 ฉบับ คือ ฉบับที่ 1 ด้านการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี และฉบับที่ 2 ด้านความสามารถครูในการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอรี และแต่ละรายการ จัดทำเป็นมาตราวัดหรือมาตราส่วน (Scale) สำหรับการตอบ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

1.3 สร้างแบบประเมินทั้ง 2 ฉบับ ได้แก่ ฉบับที่ 1 แบบประเมินการจัดสภาพแวดล้อม ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี ฉบับที่ 2 แบบประเมินความสามารถของครูในการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอรี

1.4 การหาคุณภาพเครื่องมือ ดำเนินการ ดังนี้

1.4.1 นำแบบประเมิน ทั้ง 2 ฉบับให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา แล้วนำไปหาดัชนีความสอดคล้อง โดยการวิเคราะห์หาค่า IOC (Item Objective Congruence Index) ของแบบสอบถามเป็นรายข้อ แล้วพิจารณาเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ซึ่งข้อคำถามมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.80 ถึง 1.00

1.4.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินโดยนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูปฐมวัย ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ที่ไม่ใช่โรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 35 คน แล้วนำไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha-Coefficien) ตามวิธีการของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมิน ดังนี้ ฉบับที่ 1 แบบประเมินการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.827 ฉบับที่ 2 แบบประเมินความสามารถของครูในการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยตามแนวคิดมอนเตสซอรี ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.851

1.5 จัดพิมพ์เป็นฉบับจริง พร้อมนำเก็บข้อมูลกลุ่มเป้าหมายต่อไป

2. แบบประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กตามแนวคิดมอนเตสซอรี ดำเนินการ ดังนี้

2.1 ศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสารต่างๆ ที่เป็นแนวทางจิตทฤษฎีและงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการเด็กปฐมวัยตามแนวคิดมอนเตสซอรี

2.2 จัดทำร่างข้อรายการของแบบประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กตามแนวคิดมอนเตสซอรี 9 ข้อรายการ และแต่ละรายการ จัดทำเป็นมาตรวัดหรือมาตราส่วน (Scale) สำหรับการประเมิน 3 ระดับ คือ ดี ปานกลาง และพอใช้

2.3 การหาคุณภาพเครื่องมือ ดำเนินการ ดังนี้

2.3.1 นำแบบประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กตามแนวคิดมอนเตสซอรี ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ จำนวน 5 คน ให้ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาแล้วนำไปหาดัชนีความสอดคล้อง โดยการวิเคราะห์หาค่า IOC (Item Objective Congruence Index) ของแบบสอบถามเป็นรายข้อ แล้วพิจารณาเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ซึ่งข้อคำถามมีค่า IOC ตั้งแต่ .80 ถึง 1.00

2.3.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินโดยนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับเด็กปฐมวัยในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ที่ไม่ใช่โรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 35 คน แล้วหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบประเมินทั้งฉบับด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha-Coefficient) ตามวิธีการของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินเท่ากับ 0.851

2.3.3 จัดพิมพ์เป็นฉบับจริง พร้อมนำเก็บข้อมูลกลุ่มเป้าหมายต่อไป

3. การสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ ดำเนินการ ดังนี้

3.1 ศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสารต่างๆ ที่เป็นแนวทางจิตทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาความพึงพอใจในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย การจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยและผลที่เกิดขึ้น

3.2 จัดทำร่างข้อรายการของแบบสอบถาม 14 ข้อรายการและแต่ละรายการ จัดทำเป็นมาตรวัดหรือมาตราส่วน (Scale) สำหรับการตอบ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด

3.3 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจทั้งฉบับ

3.4 การหาคุณภาพเครื่องมือ ดำเนินการ ดังนี้

3.4.1 นำแบบสอบถามความพึงพอใจทั้งฉบับให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา แล้วหาดัชนีความสอดคล้อง โดยการวิเคราะห์หาค่า IOC (Item Objective Congruence Index) ของแบบสอบถามเป็นรายข้อ แล้วพิจารณาเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ซึ่งข้อคำถามมีค่า IOC ตั้งแต่ .80 ถึง 1.00

3.4.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความพึงพอใจโดยนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารโรงเรียนและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามความพึงพอใจทั้งฉบับด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha-Coefficient) ตามวิธีการของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความพึงพอใจเท่ากับ 0.895

3.5 จัดพิมพ์เป็นฉบับจริง พร้อมนำเก็บข้อมูลกลุ่มเป้าหมายต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

นำเครื่องมือทั้ง 4 ฉบับไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล กับโรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย 5 โรงเรียน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบประเมินจากแหล่งข้อมูล ดังนี้

ฉบับที่ 1 แบบประเมินการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี

ฉบับที่ 2 แบบประเมินความสามารถของครูในการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยตามแนวคิดมอนเตสซอรี และฉบับที่ 4 แบบสอบถามความพึงพอใจ เก็บข้อมูลจากครูปฐมวัย

ฉบับที่ 3 แบบประเมินคุณลักษณะของเด็กปฐมวัยตามแนวคิดมอนเตสซอรี ใช้ประเมินเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาล ปีที่ 3 ทุกคน

สถิติที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

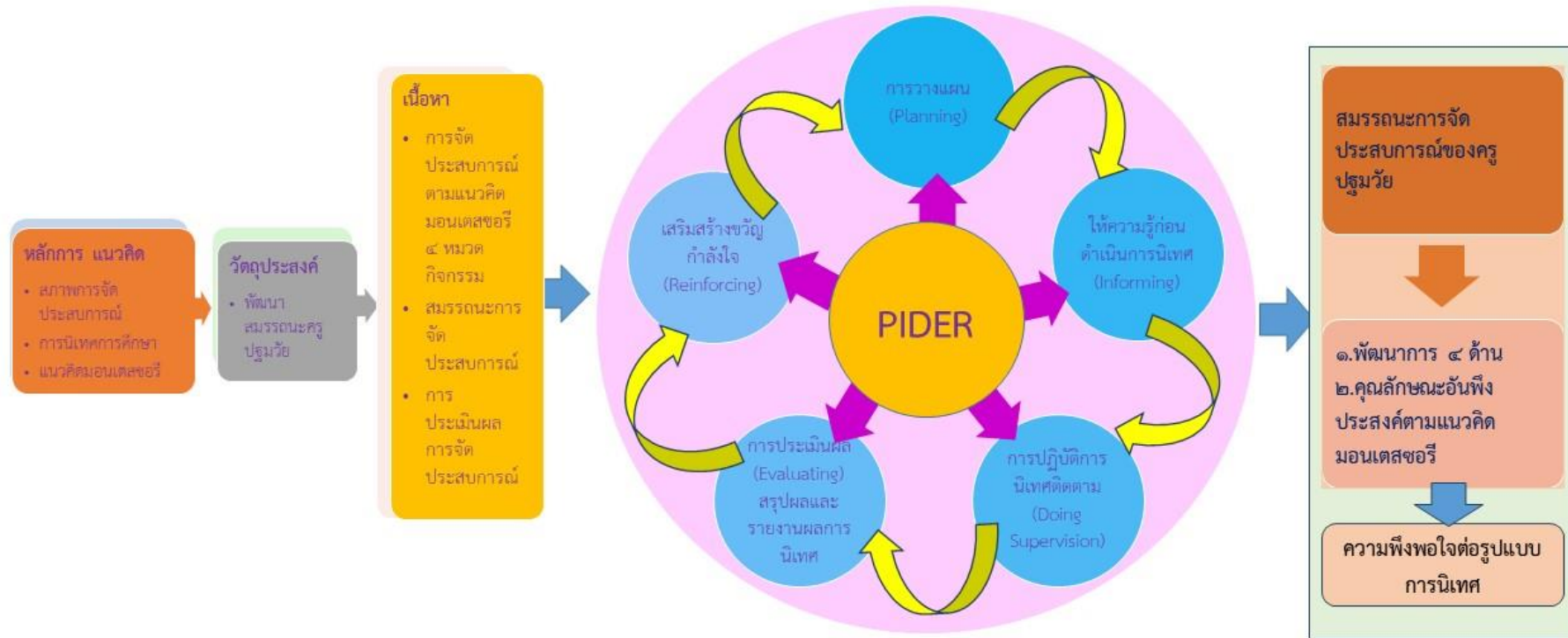
ผลที่เกิดจากการใช้นวัตกรรมกรณีศึกษา

1. ผลจากการพัฒนารูปแบบ ได้รูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมสมรรถนะครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอรี บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ได้รูปแบบการนิเทศ ที่มีชื่อว่า PIDER Supervision Model มีองค์ประกอบหลัก ดังนี้

1. หลักการ แนวคิด
2. วัตถุประสงค์
3. เนื้อหา
4. กระบวนการ/ขั้นตอน 5 ขั้นตอน ดังนี้
 - 1) การวางแผน (Planning) และการกำหนดทางเลือก
 - 2) ให้ความรู้ก่อนดำเนินการนิเทศ (Informing)
 - 3) การปฏิบัติการณ์นิเทศติดตาม(Doing Supervision)
 - 4) การประเมินผล (Evaluating) สรุปผลและรายงานผลการนิเทศ
 - 5) เสริมสร้างขวัญกำลังใจ (Reinforcing)

5. การประเมินผล

นำเสนอผังแผนภาพต่อไปนี้

แผนภาพ รูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมสมรรถนะครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอรี
 บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๑

โดยรูปแบบการนิเทศ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอริบริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ด้านความถูกต้อง โดยรวม พบว่า มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$) ด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ โดยรวม พบว่า มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$) ด้านความเป็นประโยชน์โดยรวมพบว่า มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$)

2. ผลการใช้รูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมสมรรถนะครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอริ บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ด้านความสามารถในการจัดสภาพแวดล้อมและจัดประสบการณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอริ พบว่า ด้านการจัดสภาพแวดล้อมภายนอก โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$) สภาพแวดล้อมในห้องเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$) ด้านความสามารถครู ด้านการวางแผนจัดประสบการณ์ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$) ด้านการจัดประสบการณ์ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.24$) ด้านการประเมินผล พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$) ด้านพัฒนาการเด็กปฐมวัยที่ประเมินโดยครูผู้สอน พบว่า พัฒนาการโดยรวมอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาพัฒนาการรายด้าน พบว่า ด้านอารมณ์ จิตใจ และด้านสังคม ($\bar{X} = 2.97$) ด้านร่างกาย ($\bar{X} = 2.96$) และด้านสติปัญญา ($\bar{X} = 2.83$) ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของเด็กปฐมวัยตามแนวคิดมอนเตสซอริ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 2.77$) และด้านความพึงพอใจของผู้รับบริการนิเทศที่มีต่อรูปแบบการนิเทศพบว่าความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$)

การเผยแพร่และการพัฒนาต่อยอดผลงานนวัตกรรมการนิเทศการศึกษา

การเผยแพร่

1. เผยแพร่รูปแบบการนิเทศให้กับศึกษานิเทศก์ที่เป็นเครือข่ายในการนำแนวคิดมอนเตสซอริลงสู่สถานศึกษาต่างเขตพื้นที่

2. เผยแพร่การจัดประสบการณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอริ บริบทสพ.เชียงราย เขต1 ให้กับโรงเรียนที่สนใจนำแนวคิดมอนเตสซอริไปใช้ เกิดการยอมรับจากผู้ปกครอง

3. เผยแพร่โดยการนำผลงานเข้าร่วมคัดเลือกผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ(Best Practices) ด้านนวัตกรรมการนิเทศการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงราย

4. เผยแพร่รูปแบบการนิเทศให้กับศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๑ ในประชุมเสวนาวิชาการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้นวัตกรรมการนิเทศการศึกษาระดับเขตพื้นที่ ประจำปี ๒๕๖๗

5. ได้รับรางวัลนวัตกรรมสร้างสรรค์คนดี ด้านการนิเทศการศึกษา ระดับเขตพื้นที่ ปีการศึกษา 2566

6. ได้รับรางวัลเหรียญทองชนะเลิศ ผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ด้านนวัตกรรมการนิเทศการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับจังหวัด สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงราย ประจำปีงบประมาณ 2567

๗. ได้รับการคัดเลือกนวัตกรรมการนิเทศการศึกษาประจำปี ๒๕๖๗ ของเครือข่ายการนิเทศการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีเขตตรวจราชการที่ ๑๖ ระดับดีมาก

การขยายผล ต่อยอด

จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ครู ผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับการนิเทศตามรูปแบบ PIDER Supervision Model ในการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอรี สามารถพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีความพร้อมในพัฒนาการทั้ง 4 ด้านอย่างเป็นองค์รวม เกิดการยอมรับจากผู้ปกครองและชุมชน จึงได้มีการขยายผลต่อยอด ให้กับโรงเรียนที่สนใจนำนวัตกรรมมอนเตสซอรีใช้จัดประสบการณ์ให้กับเด็ก ในปีการศึกษา 2566พบว่า ครูสามารถจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี ด้านสภาพแวดล้อมภายนอก พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$) ด้านสภาพแวดล้อมในห้องเรียน พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$) ด้านความสามารถในการวางแผนจัดประสบการณ์ พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$) ด้านการจัดประสบการณ์ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.21$) ด้านการประเมินผล พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$) ด้านพัฒนาการเด็ก พบว่า พัฒนาการโดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 2.94$) ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของเด็กปฐมวัยตามแนวคิดมอนเตสซอรี พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 2.77$) และความพึงพอใจของผู้รับการนิเทศที่มีต่อรูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมสมรรถนะครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอรี บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ของโรงเรียนขยายผลการใช้รูปแบบการนิเทศ พบว่า ความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$)

การประยุกต์ใช้ผลงาน นวัตกรรม รูปแบบ และแนวปฏิบัติด้านการบริหารจัดการศึกษาและการพัฒนาเด็กปฐมวัยในหน่วยงาน สถานศึกษา หรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยในพื้นที่ระดับภาค

รูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมสมรรถนะครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอรี บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๑ เป็นนวัตกรรมที่พัฒนาขึ้นใช้ในบริบทเชียงราย เขต ๑ ในการนำไปใช้กับบริบทอื่นควรมีการสังเคราะห์กระบวนการขั้นตอนร่วมกับรูปแบบการนิเทศอื่นๆที่เหมาะสมกับบริบทของตนเอง หรือประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการศึกษาด้านการนิเทศภายใน โดยนำกระบวนการ PDCA เข้ามาตรวจสอบการดำเนินการและควรปรับปรุงกิจกรรม ให้เหมาะสมกับสภาพบริบทท้องถิ่นนั้นๆ เพื่อลดความขัดแย้งที่อาจจะเกิดขึ้น